

MONSUNOWE WESELE

Monsoon Wedding

REŻYSERIA
MIRA NAIR

W KINACH OD 26 KWIETNIA 2002

DYSTRYBUCJA W POLSCE

ul. Zamenhofa 1, 00-153 Warszawa

tel.: (+4822) 636 25 00, 636 25 02, fax: (+4822) 635 20 01

e-mail: gutekfilm@gutekfilm.com.pl <http://www.gutekfilm.com.pl>

MONSUNOWE WESELE

reżyseria

Mira Nair

scenariusz

Sabrina Dhawan

zdjęcia

Declan Quinn

muzyka

Mychael Danna

montaż

Allyson C. Johnson

dźwięk

Henri Morelle

scenografia

Stephanie Carroll

kostiumy

Arjun Bhasin

występują

Naseeruddin Shah	Lalit Verma
Lillete Dubey	Pimmi Verma
Shefali Shetty	Ria Verma
Vijay Raaz	P.K.Dubey
Tilotama Shome	Alice
Vasundhara Das	Aditi Verma
Parvin Dabas	Hemant Rai
Kulbhushan Kharbanda	C.L.Chadha
Kamini Khanna	Shashi Chadha
Rajat Kapoor	Tej Puri
Neha Dubey	Ayesha Verma
Kemaya Kidwai	Aliya Verma
Ishaan Nair	Varun Verma
Randeep Hooda	Rahul Chadha

oraz

**Roshan Seth, Soni Razdan, Sameer Arya, Rahul Vohra, Natasha Rastogi,
Vimla Bhushan, Ira Pandey, Dibyendu Bhattacharya, Deepak Kumar Bandhu,**

**Pankaj Jha, Mohini Mathur, Sharda Desohras, Rumaan Kidwai, Sahira Nair,
Urvashi Nair, Motilal Khare, Ambar B. Capoor**

producent
Caroline Baron

szefowie produkcji
**Jonathan Sehring
Caroline Kaplan**

Line producers
**Shernaz Italia
Freny Khodaiji**

film wyprodukowany przez
**IFC Productions
Mirabai Films**
z udziałem
**Key Films
Pandora Film
Paradis Films**

w filmie wykorzystano utwory

„The Lie”
komp. Daezaster and Dahoud Darien

„Aaj Mausam Bada”
komp. Mohammed Rafi

„Allah Hoo”
muzyka tradycyjna

„Aankhon Hi Aankhon Mein Ishara Ho”
komp. N/A

„Gori Gori Bannki Chori”
komp. N/A

„Nice Guys Finish First”
komp. Joey Johnson

„Aaj Mera Jee Karda”
komp. Sukhwinder Singh

„Chunari, chunari – rehearsal”
komp. Abhijeet and Anuradha Shriram

„Baagaan di Mehndi”
komp. N/A

„Madhorama Pencha” komp. N/A

„Madhaniya”
komp. N/A

„Aaj Jaane Ki Zid Na Karo”
komp. Farida Khanum

„Chunari Chunari”
komp. Abhijeet and Anuradha Shriram

„Fabric”
komp. Midival Punditz

„Allah Hoo”
muzyka tradycyjna

„Mujse Pehli si Muhabbat Mere
Mehboob Na Maang”
komp. Public Domain

„Aaja Nachle”
komp. Bally Sagoo

„Aaj Mera Jee Karda”
komp. Sukhwinder Singh
Mychael Danna

festiwale
Göteborg 2002
Wenecja 2001
Canberra 2001
Toronto 2001
Rejkiawik 2001

nagrody
MFF Wenecja 2001 – nagroda główna - Złoty Lew
MFF Toronto 2001 – nagroda publiczności
MFF Canberra 2001 – nagroda publiczności

Indie / USA
rok produkcji: 2001
czas trwania: 114 minut
kolor – Dolby SR – 1: 1,85

Przy okazji zbliżającego się wesela Aditi i Hemanta przybywają do Delhi ich krewni z różnych zakątków świata, między innymi ze Stanów Zjednoczonych, Australii i Dubaju. Podczas gorączkowych przygotowań do uroczystości wychodzą na jaw nadzieje, obawy, długo skrywane tajemnice i sekrety rodzinne, które sprawiają, że szykowana ceremonia staje pod znakiem zapytania.

Monsunowe wesele Miry Nair, reżyserki *Kamasutry*, to olśniewający wizualnie, niosący optymistyczne przesłanie film. Jest to radosny, pełen humoru i błyskotliwych obserwacji poemat o miłości, rodzinie i przywiązaniu do tradycji. Z całego filmu bije niezwykła energia, którą wytwarzają muzyka, kolor, ruch i taniec. To plastyczny i nasycony emocjami obraz apoteozy życia. Reżyserka z humorem portretuje swoich bohaterów. Jednak za tą humorystyczną warstwą filmu kryją się poważniejsze problemy.

Ten film to także hołd dla miasta. Reżyserka pokazuje współczesne Delhi jako fascynujący wielokulturowy tygiel, gdzie tradycja, sięgająca kilku tysięcy lat, styka się z nowoczesnym światem, gdzie szacunek dla starych obyczajów miesza się z odrzuceniem świętości, a niewinność z rewolucją seksualną. Delhi to miasto, w którym starożytna kultura i era Internetu spotykają się ze sobą, łącząc się w końcu w harmonijną całość.

Film wypełniają różnorodne pieśni. Nie ma w nich jednak żadnej sztuczności - są manifestacją emocji bohaterów i wybuchają spontanicznie, a reżyserka sprawia, że także widzowie odczuwają ich radosny nastrój. Słuchamy tradycyjnych pieśni indyjskich, a także popu, jazzu. Muzyka nie jest tylko przerywnikiem w akcji, wręcz przeciwnie – doskonale wpisuje się w atmosferę całego filmu, stając się tym samym jego dodatkowym bohaterem. Oprócz magicznej muzyki film czaruje widza niezwykle pięknym obrazem. Istna feeria kolorów wypełnia każdy kadr.

Monsunowe wesele zdobyło Złotego Lwa na ostatnim festiwalu w Wenecji, którego przewodniczącym jury był włoski reżyser Nanni Moretti.

GŁOSY PRASY

Dawno nie widzieliśmy odpowiadającego naszym kryteriom filmu hinduskiego. Kobieca ręka popularnej na świecie Miry Nair w Monsunowym weselu dała nam wnikliwy, pełen dobrego humoru i świetnie zagrany film rodzinny na wiarygodnym tle New Delhi, entuzjastycznie przyjęty przez publiczność [festiwalu w Wenecji]. Nawet tradycyjne w kinematografii Indii śpiewy i tańce, w masowej produkcji bezsensownie rozrywające akcję, tu są jak najbardziej na miejscu.

Jerzy Płażewski, „Gazeta Wyborcza” 03.09.2001

Monsunowe wesele to najlepszy film Miry Nair od czasu jej pamiętnego debiutu Salaam Bombay! z 1988 roku. Reżyserka portretuje w nim środowisko zamożnej klasy średniej, ludzi sukcesu, którzy częściej używają angielskiego niż hindi (...). Pozornie wszyscy oni są pewni siebie i pozbawieni kompleksów. Jednak, gdy poznamy ich bliżej okaże się, że jest w nich wiele snobizmu, podejrzliwości i nietolerancji dla innych klas społecznych. Ich charakter doskonale ilustruje pora monsunów, w czasie której toczy się akcja filmu - gorąca, nieprzyjemnie wilgotna, przesycona niepokojem oczekiwania na ulewny deszcz. Członkowie rodziny, którą

poznajemy, zostali rozrzućeni po całym świecie - Europie, Australii, Bliskim Wschodzie i Stanach Zjednoczonych. Są rozdarcie między tradycyjną indyjską kulturą a fascynującą dla nich cywilizacją zachodnią. Okazją do spotkania staje się wesele Aditi, pięknej córki biznesmena z Hemantem, odnoszącym sukcesy inżynierem z Huston. Choć ślub zgodnie z indyjską tradycją został zaaranżowany przez rodziców, państwo młodzi w ogóle nie przypominają stereotypowych nieśmiały i niewinnych indyjskich młodożeńców. Aditi, producentka telewizyjna ma romans z obleśnym prezenterem talk-show, a przystojny Hemant czuje się w równej mierze Teksańczykiem jak Hindusem. Film jest znakomity pod względem aktorskim. Widzom, podobnie zresztą jak panu młodemu, sporo czasu zabiera zrozumienie relacji, jakie łączą wszystkich, którzy zebrali się na weselu. Od samego początku jednak świat oglądany na ekranie jest dla widza niezwykle fascynujący. Humor filmu zasadza się na wnikliwych obserwacjach zachowań bohaterów. Jest w nim wiele komicznych scen, jak na przykład ta, w której policja przyłapuje przyszłą pannę młodą i jej kochankę uprawiających seks na tylnym siedzeniu samochodu. Pod tą pierwszą, humorystyczną warstwą film skrywa problemy o wiele bardziej poważne. Jego zasadniczym tematem jest odcięcie ludzi od ich korzeni, pustka i konsumpcyjny styl życia oraz próby nadania mu sensu przez powrót do tradycji (...). Rodzina oglądana na ekranie skrywa ponurą tajemnicę.

Philip French, „The Observer” 30.12.2001

Film ma świetny scenariusz. Umożliwia nam doskonałe śledzenie pięciu wątków. Dwanaście głównych postaci filmu jest tak wspaniale sportretowanych, że świetnie rozumiemy ich zachowanie i motywacje (...). Zdjęcia doskonale oddają wielokolorową anarchię współczesnych Indii (...).

Lee Marshall, „Screen Daily” 4.09.2001

„Nie znam nawet połowy gości” - skarży się Hemant, który przyleciał na swój ślub z Huston w Teksasie. Czuje się niejako zawieszony pomiędzy kulturą indyjską a zachodnią. Warto wspomnieć, że zarówno reżyserka filmu, jak i autorka scenariusza Sabrina Dhawan zostały ukształtowane przez te dwie tradycje kulturowe. Obie urodziły się w Indiach i zdobyły wykształcenie w Stanach Zjednoczonych. Kultura indyjska coraz bardziej ustępuje przed cywilizacją zachodnią. Stare tradycje to już tylko forma, której nie wypełnia żadna treść. Wedle tradycyjnego rytuału ślubnego panna młoda, oczywiście dziewczyna, powinna w trakcie uroczystości siedzieć z oczami spuszczonejmi w dół, czasem tylko nieśmiało spoglądając na małżonka, którego nigdy wcześniej nie widziała. Tak naprawdę obecnie trudno wśród panien młodych znaleźć dziewice. Bardzo często państwo młodzi współżyją ze sobą przed ślubem i rodzice nawet nie udają, że jest inaczej. Kulturowe rytuały ustępujące pod naporem zmieniających się norm społecznych to temat, który łączy film Nair z Dniem weselnym Altmana. O ile jednak Altman szydzi ze swych bohaterów, a nawet nimi pogardza, to Nair ma do nich bardzo serdeczny stosunek. To prawda - są zagubieni, oszukują sami siebie, żaden z nich jednak, oprócz okrutnego Teja, nie jest zły z natury (...).

Philip Kemp, „Sight and Sound” 2002/2

Oszalałający potok dźwięków towarzyszący czołówce - jazz i indian pop - wprawia ciało widza w mimowolne drganie. Ale kiedy akcja zaczyna się rozwijać, kanadyjski kompozytor Mychael Danna przechodzi harmonijnie w bhangrę, ludową muzykę pendżabską, związaną zwłaszcza z weselami. Tak zaczyna się Monsunowe wesele

Miry Nair, odznaczone głównym Złotym Lwem weneckiego festiwalu. Ewolucja podobna do muzycznej szybko ujawni się i w warstwie obrazowej. Początkowo jesteśmy w studiu, uwijają się ubrani po europejsku pracownicy, a w sali dubbingu brzydka i gruba aktorka naśladuje namiętne jęki kochającej się na ekranie dziewczyny. Gdy z piękną bohaterką Monsunowego wesela wkraczamy do jej mieszkania - meble jak z Ikei i abstrakcyjne obrazy na ścianach trafnie podpowiedzą, że znaleźliśmy się w środowisku zeuropeizowanej inteligencji, zamieszkującej rezydencjonalną dzielnicę New Delhi. Ale prędko okaże się, że chodzi o osiedloną w stolicy rodzinę z Pendżabu, która czyni ostatnie przygotowania do tradycyjnego ślubu Aditi, najmłodszej córki. Zgodnie z obyczajem, wesele odbędzie się we wznoszonym właśnie rytualnym namiocie, który już napętnia się tysiącami bukietów pomarańczowych nagietek, bo te kwiaty będą w czasie uroczystości zjadane, aby zapewnić nowożeńcom dożgonne szczęście.

Kładę nacisk na ów dualizm treści i dualizm formy, bo jest on wpisany w samą osobowość Miry Nair. Wykształcona w New Delhi (jej film jest również hołdem dla tego miasta, pokazanego z wdziękiem i elegancją), ale także w ekskluzywnym Harvardzie, pierwszy swój film, neorealistyczny Salaam Bombay!, poświęciła skrajnej nędzy żyjących na ulicy pariasów. Zaraz potem, wykorzystując elementy autobiograficzne, w Mississippi Masala rozpięła akcję między afrykańską Ugandą i USA. W tym amerykańskim filmie opowiedziała o miłości Hinduski i Murzyna, przeciwstawiających się podwójnemu amerykańskiemu rasizmowi. W Kamasutrze powróciła do Indii, ale z XVI wieku, rozwiązując tragedię miłosną w formie dość konwencjonalnego melodramatu, niegodnego jej wcześniejszych filmów. Światowe koneksje Miry Nair przypominają koneksje opisanej w Monsunowym weselu rodziny Vermów. Goście ślubni zjeżdżają się nie tylko z całych Indii, ale także z Australii, Teksasu i Dubaju. To ważne, bo taka mozaika wątków, bohaterów i języków pozwala odpowiedzieć na pytanie, które uważam za najważniejsze dla tzw. kinematografii egzotycznych. W tym wypadku dotyczy ono kinematografii dzierżącej światowy rekord w produkcji, a mimo to - poza kręgiem azjatyckim - praktycznie nieznanej. Oto owo pytanie, skierowane do Miry Nair: czy rzeczywiście film hinduski, wierny miejscowym tradycjom kulturalnym, musi być nieczytelny i niestrawny dla widzów innego kręgu kulturowego, a warunkiem eksportu może być jedynie małpowanie chwytliwych wzorów hollywoodzkich? Na to podstawowe pytanie, ważne nie tylko dla Indii, ale i dla - nie przesadzam - tysięcy filmowców azjatyckich (latynoskich, afrykańskich) Mira Nair odpowiada konkretnie: dla sukcesu naprawdę światowego wcale nie trzeba zapierać się ani własnych tradycji kulturalnych, ani miejscowej stylistyki, wystarczy ambicja i talent.

Nair dała na to dowody w obu dziedzinach. W koncepcjach braministycznych komórka rodzinna powstaje w wyniku umowy między głowami zaprzyjaźnionych rodów, kiedy państwo młodzi wcale się jeszcze nie znają. W Monsunowym weselu tak właśnie jest: narzeczony poznaje oblubienicę na trzy dni przed ślubem. Ponieważ wiemy, że zgrabna Aditi jest kochanką błyskotliwego człowieka z showbiznesu, europejskie nawyki każą nam sympatyzować z istniejącym węzłem miłosnym, a być przeciw małżeństwu, ukartowanym przez rodziców. Tymczasem reżyserka dowcipnie i mądrze przekona nas, że przemysłana decyzja rodziców (którzy sami związani zostali w tradycyjny sposób) jest dla córki decyzją najlepszą. Podobnie w planie stylistycznym. Od przeciętnych filmów indyjskich odrzuca nas przede wszystkim to, że banalne romanse sentymentalne przerywane są co chwila śpiewami i tańcami, niemal bez związku z akcją, ale obowiązkowymi (nazwisko autora piosenek ważniejsze jest od nazwiska reżysera!). Otóż u Nair muzyki, śpiewu i

tańców jest w bród, zwłaszcza ghazals, uroczystych pendżabskich pieśni miłosnych, ale są one zawsze logicznym, ba, koniecznym elementem każdego z pięciu wątków fabularnych, misternie splecionych w jeden węzeł.

Jerzy Płażewski, „Kino” 2001/10

Z MIRĄ NAIR ROZMAWIA GEOFFREY MACNAB

Geoffrey Macnab: *Zarówno pani, jak i scenarzystka filmu **Sabrina Dhawan** pochodzicie z Delhi. Jak to miasto zmieniło się od czasów waszego dzieciństwa?*

Mira Nair: Delhi to nasze miasto. Ten film to miłosny poemat o Delhi. Obie bardzo dobrze je znamy, jednak Sabrina, która jest młodsza, o wiele lepiej rozumie niezwykłą rewolucję seksualną, która rozgrywa się na naszych oczach. To naprawdę niezwykle zjawisko. Sabrina w nim uczestniczy, ja jestem jedynie obserwatorką.

W filmie pokazuje pani bardzo wielu różnorodnych bohaterów.

Od samego początku chciałam, by film opowiadał o różnych klasach naszego społeczeństwa. Uroczystość weselna jest pretekstem, a zarazem kontekstem dla pokazania współczesnej indyjskiej rodziny. Zawsze mnie fascynowała różnorodność tak charakterystyczna dla naszego społeczeństwa (...). Wszystkie moje filmy pokazują światy innych ludzi, nie tylko ten, który ja zamieszkuje. Także w tym filmie pragnęłam opowiedzieć wiele różnych historii.

Czy zgodzi się pani z twierdzeniem, że film ukazuje społeczność rozdartą między tradycją a nowoczesnością?

Ludzie w Indiach określają to mówiąc „henna i telefony komórkowe”. Komórki są dla ludzi jak powietrze. Są tanie i dostępne dla wszystkich.

Początkowo chciała pani nakręcić film techniką cyfrową. Dlaczego pani zrezygnowała z tych planów?

W momencie, gdy przygotowywałam się do *Monsunowego wesela*, moja kuzynka wychodziła za mąż. Sfilmowałam tę niezwykłą uroczystość kamerą cyfrową. Wtedy *Monsunowe wesele* w moim zamierzeniu miało być skromnym filmem. Kiedy jednak obejrzałam nakręcony materiał zdałam sobie sprawę, że technika cyfrowa niezbyt dobrze oddaje czerń. Trudno też za jej pomocą pokazać bogactwo kolorów. Często mówi się, że filmy robione techniką cyfrową są tanie, ale to nieprawda, bo post-produkcja jest o wiele droższa niż w przypadku klasycznie kręconych filmów. W końcu zdecydowaliśmy się na Super-16, co okazało się tańsze.

Jak udało się porozumieć aktorom, których na planie było przecież bardzo dużo, a do tego ledwie się znali?

Bardzo ważne było dla nas stworzenie poczucia rodziny, jakiejś wspólnoty. Zanim zaczęliśmy kręcić, odbyliśmy trzytygodniowe warsztaty. Przez pierwsze dwa tygodnie improwizowaliśmy poszczególne sceny, a potem aktorzy zaczęli poznawać plan zdjęciowy, czyli dom. Chciałam, by wszyscy wiedzieli, gdzie znajdują się

poszczególne pokoje, gdzie stoją ich szczoteczki do zębów, gdzie trzymają papierosy i tak dalej. Pracowaliśmy nad choreografią poszczególnych scen. Było z tym mnóstwo roboty, to było istne szaleństwo. Mając tak wielu aktorów można znakomicie pokazać różne aspekty życia w Indiach. Indie to kraj ogromnych kontrastów - bogactwa i biedy, szczęścia i tragedii. Nawet pogoda jest bardzo zmienna - po upałach przychodzi okres monsunów. Bardzo mi zależało na pokazaniu nie tylko typowej wyższej klasy średniej, z której się wywodzę, ale także życia klas niższych. Bez ludzi z tych klas nasze życie byłoby niemożliwe. To okropne, ale służą nam tysiące tych ludzi. Mają swój własny świat, życie, opowieści i marzenia. Chciałam pokazać na ekranie te różne światy.

Czy trudno było włączyć temat seksualnego wykorzystywania dzieci do tak radosnego filmu?

Zastanawialiśmy się nad tym do samego końca. Nie byliśmy pewne, czy nie będzie się to kłócić z atmosferą filmu. Z drugiej strony jednak atmosfera ma w sobie wiele z realizmu magicznego. To przecież prawda, że często podczas uroczystości weselnych wychodzą na jaw tajemnice, rodzą się romanse i podłe intrygi. Bardzo nam zależało, by nie zbanalizować tematu wykorzystania seksualnego dziecka. Nie chcieliśmy, aby wpłynął on na atmosferę całego filmu, a jednocześnie pragnęliśmy pokazać to w prawdziwy sposób. Powoli wprowadzamy szczegóły dotyczące tego zdarzenia, budujemy napięcie, zupełnie jak w thrillerze. Chcemy, by widzowie sami domyślili się, co naprawdę się wydarzyło.

Jakie znaczenie ma scena z dubbingującą artystką?

To dobry symbol globalizacji. Pokazuje się u nas mnóstwo amerykańskich śmieci, pod które dubbing podkładają wspaniali, nieznani artyści. To metafora głosu, który chcą nam odebrać. Od chwili gdy otworzyliśmy się na obce wpływy pod rządami Brytyjczyków, zapożyczamy tradycje innych narodów, asymilujemy je, zmieniamy. Potrafimy jednak stworzyć z nich coś, co jest oryginalne i tylko nasze. Właśnie dlatego nasz naród przetrwa.

W filmie oglądamy dwa śluby - zaaranżowany ślub między Aditi i Hemantem, którzy pochodzą z zamożnej klasy średniej i drugi, skromniejszy, organizatora Dubeya i służącej Alice.

Postacie Alice i Dubey są bardzo ważne, bo chciałam poprzez nie pokazać, że nie wszystkie małżeństwa są zawierane dla pieniędzy. Dla rodzin coraz bardziej liczą się dobra materialne. Pomyślałam, że małżeństwo zawarte pod kwiatem jest pełne siły i piękna. Moje drugie małżeństwo, z mężczyzną, z którym chce spędzić resztę życia, zostało zawarte pod wiersz. Napisał go ojciec mojego męża, moja siostrzenica przeczytała go podczas uroczystości, a potem ogłosiliśmy się mężem i żoną (...).

„Sight and Sound” 2002/2

TWÓRCY FILMU

MIRA NAIR

Urodzona 15 października 1957 roku w Indiach. Reżyserka, producentka, scenarzystka. Studiowała socjologię i historię teatru na Uniwersytecie w Delhi. Otrzymała amerykańskie stypendium Uniwersytetu w Harvardzie, gdzie studiowała reżyserię filmową. Jej pierwsze filmy dokumentalne poświęcone były życiu społeczeństwa w indyjskich metropoliach i indyjskiej emigracji w Nowym Jorku. Światowy rozgłos przyniósł jej pierwszy film fabularny *Salaam Bombay!* o życiu bezdomnych dzieci. Otrzymała za niego Złotą Kamrę i nagrodę publiczności na festiwalu w Cannes w 1998 roku, nagrodę jury i ekumeniczną na festiwalu w Montrealu w 1998 oraz nominację do Oscara w kategorii filmu zagranicznego. Jej kolejny film *Mississippi Masala* otrzymał nagrodę na festiwalu w Wenecji w 1991 roku. Ostatnio ukończyła reżyserowanie filmu dokumentalnego *The Laughing Club of India*, który został nagrodzony nagrodą specjalną jury na festiwalu programów audiowizualnych w Biarritz we Francji. Jej najnowszy film to *Hysterical Blindness* z Umą Thurman i Geną Rowlands.

FILMOGRAFIA

Jama Masjid Street Journal (1979) - dokumentalny
So Far from India (1982) - dokumentalny
India Cabaret (1985) - dokumentalny
Children of a Desired Sex (1987) - dokumentalny
Salaam Bombay! (1988)
Mississippi Masala (1991)
The Perez Family (1995)
Kamasutra / Kama Sutra: A Tale of Love (1996)
My Own Country (1998)

The Laughing Club of India (1999)
Monsoonowe wesele / Monsoon Wedding (2001)
Hysterical Blindness (2002)

SABRINA DHAWAN

Scenarzystka. Dorastała w New Delhi. Studiowała na uniwersytecie w Nowym Jorku. Jej dyplomowy film *Saanjh - As Night Falls* był nominowany do studenckiego Oscara w 2001. *Monsoonowe wesele* to jej pierwszy długometrażowy film.

FILMOGRAFIA

Monsoonowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)

DECLAN QUINN

Urodzony w 1957 roku w Chicago. Operator, fotograf, producent. Po studiach w Columbia College Film School pracował jako operator w NBC. Kręcił teledyski dla zespołu U2, Iggy Popa, Whitney Houston. Robił zdjęcia do takich filmów, jak *Zostawić Las Vegas* i *Ta jedna noc* Mike'a Figgisa, *Kamasutra*. Otrzymał nagrodę za zdjęcia na festiwalu w Sundance Film za *2 by 4* i Independent Spirit Awards za zdjęcia do *Zostawić Las Vegas* i *Kamasutry*.

FILMOGRAFIA

U2: Unforgettable Fire (1984; reż. Meiert Avis, Donald Cammell, Barry Devlin)
U2: Outside It's America (1987; reż. Meiert Avis, Donald Cammell, Barry Devlin)
Kill-Off (1989; reż. Maggie Greenwald)
The Hollow Boy (1990; reż. Noel Black)
Lies of the Twins (1991; reż. Tim Hunter)

Freddy nie żyje-koniec koszmaru / Freddy's Dead: The Final Nightmare

(1991; reż. Rachel Talalay)

Blood and Concrete (1991; reż.

Jeffrey Reiner)

Cousin Bobby (1992; reż. Jonathan Demme)

The Heart of Justice (1992; reż.

Bruno Barreto)

The Ballad of Little Jo (1993; reż.

Maggie Greenwald)

The Jim Rose Circus Sideshow

(1993; reż. Jonathan Dayton, Valerie Faris)

Fallen Angels (1993, serial TV; reż.

Peter Bogdanovich, Tom Cruise,

Alfonso Cuarón, Keith Gordon, Tom

Hanks, Agnieszka Holland, Jonathan

Kaplan, Steven Soderbergh, Kiefer

Sutherland i inni)

All Things Bright and Beautiful

(1994; reż. Barry Devlin)

Vanya on 42nd Street (1994; reż.

Louis Malle)

Zostawić Las Vegas / Leaving Las Vegas

(1995; reż. Mike Figgis)

Kamasutra / Kama Sutra: A Tale of Love

(1996; reż. Mira Nair)

Carried Away (1996; reż. Bruno

Barreto)

Ta jedna noc / One Night Stand

(1997; reż. Mike Figgis)

2 by 4 (1998; reż. Jimmy Smallhorne)

One True Thing (1998; reż. Carl

Franklin)

This Is My Father (1998; reż. Paul

Quinn)

Bez skazy / Flawless (1999; reż. Joel

Schumacher)

28 dni / 28 Days (2000; reż. Betty

Thomas)

Monsunowe wesele / Monsoon Wedding

(2001; reż. Mira Nair)

Hysterical Blindness (2002; reż. Mira

Nair)

East of Harlem (2002; reż. Jim

Sheridan)

Mark of a Murderer (2002; reż.

Michael Caton-Jones)

MYCHAEL DANNA

Urodzony 20 września 1958 roku w Kanadzie. Kompozytor. Jego debiut jako kompozytora to muzyka do filmu Atoma Egoyana *Family Viewing*. Współpracował z Egoyanem przy jego 6 filmach, m.in. przy *Exotice*, *Słodkim jutrze* i *Podróży Felicji*. Napisał muzykę do filmów takich, jak *Kamasutra*, *Burza lodowa*, *Przejażdżka z diablem*, *8 mm* i *Przerwana lekcja muzyki*. Nominowany dziewięciokrotnie do kanadyjskich nagród filmowych.

FILMOGRAFIA

Family Viewing (1987; reż. Atom Egoyan)

Caribe (1987; reż. Michael Kennedy)

Blood Relations (1988; reż. Graeme Campbell)

Murder One (1988; reż. Graeme Campbell)

Still Life (1988; reż. Graeme Campbell)

Cold Comfort (1989; reż. Victor Sarin)

Speaking Parts (1989; reż. Atom Egoyan)

Termini Station (1989; reż. Allan King)

Without Work: Not by Choice (1989; reż. Geoff Bowie)

Road to Avonlea (1990, serial TV;

reż. Richard Benner, George

Bloomfield, Robert Boyd, Allan

Eastman, Allan King, Don McBrearty,

Bruce Pittman, Paul Shapiro, Charles

Wilkinson i inni)

The Big Slice (1991; reż. John Bradshaw)

Johann's Gift to Christmas (1991; reż. René Bonniere)

Montréal vu par / Montreal Sextet

(1991; reż. Denys Arcand, Michel

Brault, Jacques Leduc, Léa Pool,

Patricia Rozema)

The Adjuster (1991; reż. Atom Egoyan)

Gross Misconduct (1993; reż. Atom Egoyan)

Hush Little Baby (1993; reż. Jorge Montesi)
Ordinary Magic (1993; reż. Giles Walker)
Dance Me Outside (1994; reż. Bruce McDonald)
The Darling Family (1994; reż. Alan Zweig)
Narmada: A Valley Rises (1994; reż. Ali Kazimi)
Exotica (1994; reż. Atom Egoyan)
Johnny Mnemonic (1995; reż. Robert Longo)
Dangerous Offender (1996; reż. Holly Dale)
Kamasutra / Kama Sutra: A Tale of Love (1996; reż. Mira Nair)
Lilies - les feluettes (1996; reż. John Greyson)
Regeneration (1997; reż. Gillies MacKinnon)
Słodkie jutro / The Sweet Hereafter (1997; reż. Atom Egoyan)
Burza lodowa / The Ice Storm (1997; reż. Ang Lee)
At the End of the Day: The Sue Rodriguez Story (1998; reż. Sheldon Larry)
Podróż Felicji / Felicia's Journey (1999; reż. Atom Egoyan)
Przerwana lekcja muzyki / Girl, Interrupted (1999; reż. James Mangold)
Don't Think Twice (1999; reż. Sarah Polley)
Przejażdżka z diablem / Ride with the Devil (1999; reż. Ang Lee)
8 mm (1999; reż. Joel Schumacher)
Zeznanie / The Confession (1999; reż. David Hugh Jones)
The Line (2000; reż. Atom Egoyan)
Gra o miłość / Bounce (2000; reż. Don Roos)
Chosen (2001; reż. Ang Lee)
Stranger Inside (2001; reż. Cheryl Dunye)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)
Green Dragon (2001; reż. Timothy Linh Bui)

Hearts in Atlantis (2001; reż. Scott Hicks)
Ararat (2002; reż. Atom Egoyan)

NASEERUDDIN SHAH

Urodzony w 1950 roku. Aktor. Absolwent prestiżowej Narodowej Szkoły Dramatycznej w Indiach. Jest jednym z najbardziej popularnych i najlepszych aktorów indyjskich. Wystąpił w ponad 125 filmach indyjskich i międzynarodowych. Otrzymał 4 najważniejsze nagrody w kinematografii indyjskiej. Założył Motley Theatre Company w Bombaju, w którym wyreżyserował ponad 50 sztuk.

WYBRANA FILMOGRAFIA

Nishant / Night's End (1975; reż. Shyam Benegal)
Bhumika / The Role (1976; reż. Shyam Benegal)
Manthan / The Churning (1976; reż. Shyam Benegal)
Junoon / The Obsession (1978; reż. Shyam Benegal)
Sparsh (1979; reż. Sai Paranjape)
Sunayana (1979; reż. Hiren Nag)
Aakrosh / Cry of the Wounded (1980; reż. Govind Nihalani)
Albert Pinto Ko Gussa Kyon Ata Hai / What Makes Albert Pinto Angry? (1980; reż. Saeed Akhtar Mirza)
Bhavni Bhavai / A Folk Tale (1980; reż. Ketan Mehta)
Chakra / The Vicious Circle (1980; reż. Rabindra Dharmaraj)
Hum Paanch / We Five (1980; reż. Bapu)
Bezubaan / The Mute (1981; reż. Bapu)
Sazaye Maut (1981; reż. Vidhu Vinod Chopra)
Umrao Jaan (1981; reż. Muzaffar Ali)
Aadharshila (1982; reż. Ashok Ahuja)
Ardh Satya / Half Truth (1983; reż. Govind Nihalani)

Jaane Bhi Do Yaaro / Who Pays the Piper (1983; reż. Kundan Shah)
Katha (1983; reż. Sai Paranjape)
Khandahar / The Ruins (1983; reż. Mrinal Sen)
Mandi / Market Place (1983; reż. Shyam Benegal)
Masoom / Innocent (1983; reż. Shekhar Kapur)
Woh Saat Din / Those Seven Days (1983; reż. Bapu)
Holi / The Festival of Fire (1984; reż. Ketan Mehta)
Mohan Joshi Hazir Ho! / Summons for Mohan Joshi (1984; reż. Saeed Akhtar Mirza)
Paar / The Crossing (1984; reż. Goutam Ghose)
Ghulami (1985; reż. J.P. Dutta)
Khamosh (1985; reż. Vidhu Vinod Chopra)
Mirch Masala / Spices (1985; reż. Ketan Mehta)
Trikal / Past, Present and Future (1985; reż. Shyam Benegal)
Ek Pal (1986; reż. Kalpana Lazmi)
Genesis (1986; reż. Mrinal Sen)
Karma (1986; reż. Subhash Ghai)
Hero Hiralal (1987; reż. Ketan Mehta)
Ijaazat (1987; reż. Sampooran Singh Gulzar)
Jalwa (1987; reż. Pankaj Parashar)
Mirza Ghalib (1988; reż. Sampooran Singh Gulzar)
Pestonji (1988; reż. Vijaya Mehta)
Rihaae (1988; reż. Aruna Raje)
Maalamaal (1988; reż. Kewal Sharma)
Tridev (1989; reż. Rajiv Rai)
The Perfect Murder (1990; reż. Zafar Hai)
Mane / The Dwelling (1991; reż. Girish Kasaravalli)
Chamatkar (1992; reż. Rajiv Mehra)
Time Machine (1992; reż. Shekhar Kapur)
Lootere (1993; reż. Dharmesh Darshan)
Sir (1993; reż. Mahesh Bhatt)
Mohra (1994; reż. Rajiv Rai)

Ponthan Mada (1994; reż. T.V. Chandran)
Ahmed, Mr. (1995; reż. Terrance Grace)
Naajayaz (1995; reż. Mahesh Bhatt)
Droh Kaal (1996; reż. Govind Nihalani)
Raj Kumar (1996; reż. Pankaj Parashar)
Daava / The Challenge (1997; reż. Sunil Agnihotri)
Lahu Ke Do Rang (1997; reż. Mehul Kumar)
China Gate (1998; reż. Rajkumar Santoshi)
Bombay Boys (1998; reż. Kaizad Gustad)
Such a Long Journey (1998; reż. Sturla Gunnarsson)
Sarfarosh (1999; reż. John Mathew Matthan)
Gaja Gamini (2000; reż. M.F. Hussain)
Hey Ram (2000; reż. Kamala Haasan)
Bhopal Express (2001; reż. Mahesh Mathai)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)
Mujhe Meri Biwi Se Bachao / Save Me From My Wife (2001; reż. Harry Baweja)

VIJAY RAAZ

Urodzony w Indiach. Jest członkiem prestiżowej Narodowej Szkoły Dramatycznej. *Monsunowe wesele* to pierwszy międzynarodowy ważny film w jego karierze.

FILMOGRAFIA

Bhopal Express (2001; reż. Mahesh Mathai)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)

LILLETE DUBEY

Aktorka i reżyserka teatralna. W Indiach znana jest także z telewizji.

FILMOGRAFIA

Gadar: Ek Prem Katha / Mutiny: A Love Story (2001; reż. Anil Sharma)
Zubeidaa (2001; reż. Shyam Benegal)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)

SHEFALI SHETTY

Za rolę w filmie *Satya* otrzymała Indian Screen Award i Filmfare Critics' Award dla najlepszej aktorki w 1998. *Monsunowe wesele* to jej pierwszy międzynarodowy film.

FILMOGRAFIA

Satya (1998; reż. Ram Gopal Varma)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)

TILOTAMA SHOME

Aktualnie studentka uniwersytetu w Delhi, gdzie studiuje japońską muzykę ludową. *Monsunowe wesele* to jej pierwszy film.

FILMOGRAFIA

Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)

VASUNDHARA DAS

Udział w filmie *Hey Ram* przyniósł jej dużą popularność. Jest także znaną piosenkarką w Indiach.

FILMOGRAFIA

Hey Ram (2000; reż. Kamala Haasan)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)
Ravanaprabhu (2001; reż. Renjith)

KULLBHUSHAN KHARBANDA

Jeden z najbardziej sławnych aktorów charakterystycznych w Indiach, nigdy jednak nie uczył się aktorstwa zawodowo. Karierę filmową rozpoczął

w 1975 roku. Pojawił się w ponad 100 filmach indyjskich.

WYBRANA FILMOGRAFIA

Manthan / The Churning (1976; reż. Shyam Benegal)
Bhumika / The Role (1976; reż. Shyam Benegal)
Junoon / Possessed (1978; reż. Shyam Benegal)
Chakra / The Vicious Circle (1980; reż. Rabindra Dharmaraj)
Kalyug / The Machine Age (1980; reż. Shyam Benegal)
Shaan (1980; reż. Ramesh Sippy)
Silsila (1981; reż. Yash Chopra)
Arth / The Meaning (1982; reż. Mahesh Bhatt)
Shakti (1982; reż. Ramesh Sippy)
Mandi / Market Place (1983; reż. Shyam Benegal)
Manzil Manzil (1984; reż. Nasir Hussain)
Utsav / The Festival (1984; reż. Girish Karnad)
Ghulami (1985; reż. J.P. Dutta)
Lava (1985; reż. Ravindra Peepat)
Ram Teri Ganga Maili (1985; reż. Raj Kapoor)
New Delhi Times (1986; reż. Ramesh Sharma)
Yateem (1988; reż. J.P. Dutta)
Trinetru (1988; reż. Kodanda Rami Reddy)
Batwara (1989; reż. J.P. Dutta)
Hathyar (1989; reż. J.P. Dutta)
Ghayal (1990; reż. Rajkumar Santoshi)
Pratibandh (1990; reż. Ravi Raja Pinisetty)
Coolie No. 1 (1991; reż. David Dhawan, K. Raghavendra Rao)
Sam & Me (1991; reż. Deepa Mehta)
Jo Jeeta Wohi Sikandar (1992; reż. Mansoor Khan)
Baazi (1994; reż. Ashutosh Gowariker)
Mohra (1994; reż. Rajiv Rai)
Maachis (1996; reż. Sampooran Singh Gulzar)

Fire (1996; reż. Deepa Mehta)
Loafer (1996; reż. David Dhawan)
Border (1997; reż. J.P. Dutta)
Gupt (1997; reż. Rajiv Rai)
China Gate (1998; reż. Rajkumar Santoshi)
Earth (1998; reż. Deepa Mehta)
Angaaray (1998; reż. Mahesh Bhatt)
Aakrosh (1998; reż. Lateef Binny)
Dillagi (1999; reż. Sunny Deol)
Refugee (2000; reż. J.P. Dutta)
Hera Pheri (2000; reż. Priyadarshan)
Mela (2000; reż. Dharmesh Darshan)
Lagaan: Once Upon a Time in India (2001; reż. Ashutosh Gowariker)
Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)

NEHA DUBEY

Tancerka. Prowadzi także popularny muzyczny show. *Monsunowe wesele* to jej debiut filmowy.

FILMOGRAFIA

Monsunowe wesele / Monsoon Wedding (2001; reż. Mira Nair)